

Til forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Til Kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Januar 2022

**Finansiering av bachelor i utøvende folkedans.
- En gylden mulighet til bærekraftig forvaltning av sårbar immateriell
kulturarv.**

Norge er heldige som har en viktig immateriell kulturarv i folkedansen, som vi kan verne, bruke og forvalte til beste for folket. Folkedansmiljøet er sårbart lite miljø som er særlig utsatt. Vi trenger bachelor i utøvende folkedans som et viktig bidrag til ivaretagelse og forvaltning av kulturarven i samsvar med bærekraftsmålene og UNESCO`s konvensjon om immateriell kulturarv.

Det er per nå ingen som ivaretar eller utvikler den sceniske folkedansen innenfor høyere utdanning. Mangelen på utdanning gjør at det ikke er tilstrekkelig antall kvalifiserte personer til å ta jobber som er ledige. Vi mangler profesjonelle utøvere til dansekompani, vi mangler folk til folkedansstillinger og vi mangler pedagoger til å undervise kommende slekter som skal få god introduksjon til folkedansen. Læringsmålene i folkedans i grunnskolen innen fagene musikk, idrett og dans og danselinjer på videregående skoler blir ikke oppnådd på grunn av manglende kompetanse hos lærere. Det finnes undervisning i folkedans i kulturskoler som trenger kompetente ansatte, og ulike formidlingstilbud til barn og unge både profesjonelt og i frivilligheten som må holde en viss kvalitet. Behovet er der.

Løsningen er enkel: Institutt for tradisjonskunst og folkemusikk på Rauland (USN) har nasjonalt hovedansvar for høyere utdanning innen tradisjonskunst, folkemusikk og folkekunst. USN har forberedt et studium og en akkreditert læringsplan er på plass. Alt som skal til nå er finansiering. Når staten gi finansiering (finansieringsgrad B) til 20 studieplasser, så vil studiet kunne starte neste høst og etter hvert gi kompetente folk til nye arbeidsplasser. Kostnaden er ikke stor, men nytten er alfa omega for miljøet og for ivaretagelsen av kulturarven.

En slik innsats støttes også i sentrale statlige dokumenter.

I regjeringsplattformen ser vi at regjeringen vil løfte fram kulturarven. En ny utdanning vil hjelpe til med å nå det målet. I kulturdepartementets strategi for scenekunst 2021-2025 står det at: *“Med ein auke i offentlege og private utdanningstilbod innanfor ulike scenekunsthøgskule og auka offentlege rammer har talet på aktørar innanfor scenekunst auka i omfang, profesjonalitet og kvalitet.”* Folkedansen trenger også å bli tilgodesett med den aktivitet som gir gode resultater på samme måte som annen scenekunst. I Meld. St. 18 (2020–2021) Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge slås det fast at kulturarven skal videreføres til barn og unge. For å få til å videreføre folkedansen til barn og unge trenger vi folk med kompetanse. Dette gjelder både i grunnskolen, dks, kulturskolen og frivilligheten.

Utfordringer ved mangel på utdanning slik det er i dag:

- Å ikke ha en slik utdanning innen folkedans er en stor utfordring for utvikling og ivaretagelse. For at feltet skal vokse må vi få på plass utdanningen. Undervisning gir bærekraftig forvaltning av kulturarven.

- Det er et behov for folkedansere i markedet, både som sceniske utøvere og som pedagoger. Miljøet melder om behovet for personer med høyere utdanning. Den begrensede tilgangen på profesjonelle utøvere begrenser blant annet produksjonen i det nye scenekunstheltet. Folkedans som scenekunst har etablert seg profesjonelt og fått nasjonal og internasjonal anerkjennelse og trenger kvalifiserte utøvere.
- Unge etterspør en utdanning i utøvende tradisjonsdans på høyere nivå. I dag må kompetanse bygges gjennom opplæring og praktisering i frivillige organisasjoner og ulike talentutviklingstiltak.
- Staten har også ratifisert UNESCO-konvensjonen av 2003 om vern av immateriell kulturarv for å ivareta et mangfold av kulturuttrykk. Det forplikter staten til å ha et engasjement i saken.

Samme brev vil også bli sendt til kulturministeren.

Med vennlig hilsen

Creo, Forbundet for kunst og kultur, Hans Ole Rian
Fjellandsen koreografiske senter, Hallgrim Hansegård
Folkemusikkveka, Silje Risdal Liahagen
FolkOrg, Linda Dyrnes
Hardingfela.no, Rannveig Djønne
Dansekompaniet Kartellet, Sigurd Johan Heide
Noregs Ungdomslag, Kai Roger Vatne
Norsk senter for folkemusikk og folkedans, Ellen Krageberg
Ole Bull Akademiet, Jo Asgeir Lie
Riksscenen, Ane Carmen Roggen
Setesdalsfolk (UNESCO Setesdal), Annbjørg Lien
Sprang, Ranveig Øygardslia
Stiftinga Hilmar Alexandersen, Johan Einar Bjerkem
Studieforbundet Kultur og tradisjon, Kjærsti Gangsø
Universitetet i Sørøst-Norge, Institutt for tradisjonskunst og folkemusikk, Stian Roland
Villniss dansekompani, Silje Onstad Hålien